

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av 2 § lagen om konkurrensbegränsningar**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om konkurrensbegränsningar skall ändras så att i den utreds hur den skall tillämpas på lantbruksproducenternas samverkan vid primärproduktionen av lantbruksprodukter.

Propositionen är en del av en totalrevidering i vilken också ingår propositioner till riksdagen

med förslag till lag om marknadsystemet för lantbruksprodukter och lag om marknadsföringsfonden för lantbruksprodukter samt lagstiftning om importskydd och prisskillnadserättningar för lantbruksprodukter.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid ingången av år 1994.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt 2 § 1 mom. lagen om konkurrensbegränsningar (480/92) tillämpas lagen inte på primärproduktion av produkter som avses i stadgandena om lantbruksinkomsten. Detta stadgande finns också i den lag om konkurrensbegränsningar (709/88) som är från år 1988. Enligt regeringens proposition om lagen (RP 148/87 rd) gäller sig hänvisningen den lagstiftning om lantbruksprodukter som för tillfället är i kraft och vars avsikt är att trygga utkomstutvecklingen för lantbrukarbefolkningen.

I regeringens proposition med förslag till lag om marknadsystemet för lantbruksprodukter föreslås att den nuvarande lantbruksinkomstlagen (736/89) skall upphävas. Avsikten är att samtidigt med denna proposition skall stadgandena om tillämpningen av lagen om konkurrensbegränsningar på primärproduktionen av lantbruksprodukter klargöras.

Antalet odlare som idkar kontraktbaserad produktion har stigit och dess andel av den totala lantbruksproduktionen har ökat kraftigt. Om villkoren för den kontraktbaserade produktionen avtalas på varierande sätt för de

olika produkternas del. För försäljarnas del kan kontraktet förhandlas fram av t.ex. odlarkommissioner, föreningar eller utskott för odlare samt av lantbruksproducenternas lokala, regionala eller riksomfattande organisationer. En dylik samverkan inom primärproduktionen kan balansera försäljarnas och köparnas marknadskrafter samt skapa möjligheter att utveckla verksamheten.

Det föreslås att 2 § lagen om konkurrensbegränsningar skall ändras så att lagen om konkurrensbegränsningar inte skall tillämpas på konkurrensbegränsningar som gäller primärproduktion av lantbruksprodukter då arrangemangen främjar möjligheterna att nå målen i den föreslagna lagen om marknadsystemet för lantbruksprodukter. För dylik samverkan skall därmed inte behövas sådan dispens som nämns i 19 § lagen om konkurrensbegränsningar. Arrangemangen skall dock enligt ett föreslaget nytt 3 mom. kunna granskas med stöd av lagen om konkurrensbegränsningar, ifall de i betydande utsträckning förhindrar en sund och fungerande konkurrens på marknaden för lantbruksprodukter eller leder till att en dominerande ställning på marknaden missbrukas. Åtgärder enligt den föreslagna lagen om

marknadssystemet för lantbruksprodukter, som t.ex. importavgifter, exportstöd, riktpriser och minimipriser, står därmed utanför konkurrenslagens tillämpningsområde, eftersom de ingår i en speciallag.

Genom förslaget skall tillämpningsområdet för lagen om konkurrensbegränsningar avgränsas då det är fråga om lantbruksproducenternas ömsesidiga samverkan vid primärproduktionen inom lantbruket. Lantbruksproducenterna skall ha möjlighet till en annorlunda samverkan för marknadsföringen av lantbruksprodukter. Samverkan bör dock inte leda till att konkurrensen i betydande grad åsidosätts som en faktor som styr produktionen av eller prisbildningen för lantbruksprodukter, t.ex. leder till att utvecklandet av effektiviteten inom lantbruket stannar av eller äventyras. Med stöd av lagen om konkurrensbegränsningar skall man därmed kunna ingripa i missbruk av dominerande ställning på marknaden som lantbruksproducenter eller deras sammanslutningar gör sig skyldiga till. Med stöd av lagen skall man också kunna granska t.ex. lantbruksproducenternas avtal om produktpriser som producenterna inte får underskrida (minimipris) och till vilka produkterna säljs till industrin eller handeln eller sådana åtgärder som strider mot en sund och fungerande konkurrens. Genom dessa åtgärder begränsas möjligheterna för dem som köper upp lantbruksprodukter att använda sig av alternativa anskaffningskanaler eller andra producenters frihet att sälja sina produkter till en köpare som de själva har valt. Som ett dylikt förfarande skall anses bl.a. lantbruksproducenternas bojkott av antingen ett företag som köper upp produkter eller av andra producenter.

Lagen om konkurrensbegränsningar skall också tillämpas på lantbruksprodukter då det inte är fråga om primärproduktion av dessa. Sålunda skall handeln med lantbruksprodukter och även tillverkning och marknadsföring av

produkter som förädlats av dessa höra till lagens tillämpningsområde, vilket också är fallet i dagens läge. Också samverkan mellan uppköpare av lantbruksprodukter skall fortsättningsvis bedömas med stöd av lagen om konkurrensbegränsningar.

2. Propositionens verkningar

Förslaget gäller tillämpningsområdet för lagen om konkurrensbegränsningar vad gäller lantbruksprodukter. Lagen har inga organisatoriska verkningar.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid handels- och industriministeriet i samarbete med jord- och skogsbruksministeriet.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen är en del av en totalrevidering i vilken också ingår propositioner till riksdagen med förslag till lag om marknadssystemet för lantbruksprodukter och lag om marknadsföringsfonden för lantbruksprodukter samt lagstiftning om importskydd och prisskillnadserättigheter för lantbruksprodukter.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1994.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 2 § lagen om konkurrensbegränsningar

I enlighet med Riksdagens beslut

ändras i lagen den 27 maj 1992 om konkurrensbegränsningar (480/92) 2 § 1 mom. samt fogas till 2 § nya 2 och 3 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 4 mom., som följer:

2 §

Denna lag tillämpas inte på avtal eller arrangemang som gäller arbetsmarknaden.

Denna lag tillämpas inte på avtal, beslut eller med dessa jämförbara förfaranden som lantbruksproducenter eller deras sammanslutningar har träffat eller vidtagit och som gäller primärproduktion av lantbruksprodukter, då förfarandena främjar uppnåendet av de mål som nämns i 1 § lagen om marknadssystemet för lantbruksprodukter (/).

Lagen tillämpas dock på sådana i 2 mom. nämnda förfaranden som i betydande utsträckning förhindrar en sund och fungerande konkurrens på marknaden för lantbruksprodukter eller leder till missbruk av dominerande ställning på marknaden.

Denna lag träder i kraft den
1994.

Helsingfors den 5 november 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Ole Norrback*

Lag

om ändring av 2 § lagen om konkurrensbegränsningar

I enlighet med Riksdagens beslut
ändras i lagen den 27 maj 1992 om konkurrensbegränsningar (480/92) 2 § 1 mom. samt
fogas till 2 § nya 2 och 3 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 4 mom., som följer:

Gällande lydelse

2 §

Denna lag tillämpas inte på avtal eller
arrangemang som gäller arbetsmarknaden eller
primärproduktion av produkter som avses i
lagstiftningen om lantbruksinkomsten.

Föreslagen lydelse

2 §

Denna lag tillämpas inte på avtal eller
arrangemang som gäller arbetsmarknaden.

*Denna lag tillämpas inte på avtal, beslut eller
med dessa jämställbara förfaranden som lant-
bruksproducenter eller deras sammanslutning har
träffat eller vidtagit och som gäller primärpro-
duktion av lantbruksprodukter, då förfarandena
främjar uppnåendet av de mål som nämns i 1 §
lagen om marknadssystemet för lantbrukspro-
dukter (/).*

*Lagen tillämpas dock på sådana i 2 mom.
nämnda förfaranden som i betydande utsträck-
ning förhindrar en sund och fungerande konkur-
rens på marknaden för lantbruksprodukter eller
leder till missbruk av dominerande ställning på
marknaden.*

Denna lag träder i kraft den
1994.
